

အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများစောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအစီရင်ခံစာ
မြစ်ကြီးနားစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဇန် စီမံကိန်း
နိုဝင်ဘာ ၂၀၁၉

Address:

No.186, Room No.602/ 6th Floor, Ward (1 Nawarat Center,
Mahabandoola Road and, 52nd St, Yangon 11171)

Telephone: 09 730 74219

Website: www.sandhimyanmar.org

၂၀၀၈ခုနှစ်တွင် သန္တအုပ်ချုပ်စီမံမှုအဖွဲ့အား ပြည်သူ့ရေးရာမှုဝန်ကြီးမှ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများအား စွမ်းရည်ပြည့်ဝသော ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များကို ဖြင့်တင်ပေးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ အဖွဲ့၏အမြင်သဘောထားမှာ လူမှုတရားမျှတမှုနှင့် ဒီမိုကရေးအုပ်ချုပ်စီမံမှုများတည်ရှိနေသည့် လူအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖန်တီးရန်ဖြစ်ပါသည်။ သန္တအဖွဲ့၏ အမြင်နှင့်မူဝါဒများသည် ယခင်ကအတိုင်း တည်ခြေနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဒီမိုကရေးနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သော လူအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုကို ဖန်တီးမည့်အမြင်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဒီမိုကရေးအုပ်ချုပ်စီမံမှုကို ဖြင့်တင်ပေးရန်ဆိုသည့် မူဝါဒ ကို လက်ကိုင် ထားပါသည်။ အမိန့်ကရည်ရွယ်ချက်မှာ နိုင်ငံရေးပါတီများကို စွမ်းရည်ဖြင့်တင်ပေးခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံများနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာကိစ္စရပ်များတွင် အမိန့်ကပါဝင်ပတ်သက်နေသူများအားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအားကောင်းလာစေရန် တွေ့နှုန်းအားပေး ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများတွင် ပွင့်လင်းမြင်သောမှာ တာဝန်ခံမှုမြင့်မားလာစေရန် ရည်ရွယ်လုပ်ဆောင် နေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

SUPPORTED BY THE CENTER FOR INTERNATIONAL PRIVATE ENTERPRISE (CIPE)

မာတိကာ

အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်	27
အခန်း(၁)။ နိဒါန်း	29
အခန်း(၂)။ MEDZ စီမံကိန်း၏နောက်ခံအခြေအနေ	33
၁။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနစ်နာနိုင်မှု အန္တရာယ်	35
၂။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေးနှင့်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနစ်နာနိုင်မှု အန္တရာယ်	37
၃။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်စီးပွားရေးဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနိုင်မှု အန္တရာယ်	41
၄။ ဥပဒေရေးရာ / စည်းမျဉ်းများနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနစ်နာနိုင်မှု အန္တရာယ်	45
အခန်း၃။ ကချင်ပြည်နယ်၏ နိုင်ငံရေးဘောဂေါ်ဒေသနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနစ်နာနိုင်မှုအန္တရာယ်များ	47
အခန်း၄။ MEDZ စီမံကိန်း၏ ပွဲင့်လင်းမြင်သာမှု	51
နိဂုံးချုပ်	55
နောက်ဆက်တွဲ - အန္တရာယ်များစာရင်းယေား	57

အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်

အများပြည်သူဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံမြို့များ နှင့် အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာရေး ဒုတိယအကြိမ် အစီရင်ခံစာ တွင် သစ္စိစွမ်းရည်ဖြင့်တင်မှုအဖွဲ့မှ မြစ်ကြီးနားစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဇုန် စီမံကိန်း (Myitkyina Economic Development Zone -MEDZ) ၏ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ထားပါသည်။ တရုတ်- မြန်မာ စီးပွားရေးစွဲကြံး (CMEC) ၏ အစိတ်ပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သော အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုပုံစံ ဖြင့် MEDZစီမံကိန်းသည် ကချင်ပြည်နယ်၊ မြစ်ကြီးနား၏ မြေ ဧရိယာ ၂၀၀၀ ဟက်တာ လောက်ကို အသုံးပြုပြည်ဟုခန့်မှန်းထားသောကြောင့် အဆိုပါ MEDZစီမံကိန်းသည် တရုတ်- မြန်မာဆက်ဆံရေးကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ သက်ရောက်နိုင်သဖြင့် သတိထားရမည့် အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ တရုတ် နိုင်ငံ၏ ယူနစ်ထိန်ချုပ်းဟန်ရန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကုမ္ပဏီ (Yunnan Tengchong Heng Yong Investment Company - YTHIC) နှင့် ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရတို့ကြား အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက အကျိုးတူပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေး စီမံကိန်းဖြစ်သည့် MEDZစီမံကိန်း၏ မြေနေရာသည် တိုင်းရင်းသားပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားရာဒေသနှင့် အခြားသောတရားမဝင် လူပ်ရှားမှုများဖြစ်ပွားလေ့ရှိရာဒေသများနှင့် နီးစပ်နေသောကြောင့် အဆိုပါ MEDZသည် တရုတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအပေါ်တားရှုံးသည့် မကောင်းသောအမြင်များကို ပိုမိုဆုံးဆွားလာ စေနိုင်ပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာသည် MEDZ စီမံကိန်းအပေါ် လေ့လာခြုံသုံးသပ်ထားမည်ဖြစ်ပြီး MEDZ ကဲ့သို့ အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိကပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရေးစီမံကိန်း ၏ ကြံးတွေးနိုင်ရမည့် အန္တရာယ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေး၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေးနှင့်ထိန်းသိမ်းရေး၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီးပွားရေး၊ ဥပဒေရေးရာ / စည်းမျဉ်းများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် နိုင်ငံရေး အစရှိသဖြင့် အခန်းကဏ္ဍ ၅၃ ခု ခွဲ ၅၇ လေ့လာဆန်းစစ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်တွေ့ရှိမှုများအပေါ် ခြုံသုံးသပ်မှုအရ MEDZ စီမံကိန်းသည် ဆုံးရှုံးနိုင်မှု အန္တရာယ်နှင့် ရင်ဆိုင်ရဖို့ အခြေအနေမြင့်မားနေပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာမှုတရတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကဗျာကို YTHIC၏ ရှင်းလင်းပြတ်သတ်သာသော နောက်ကြောင်းရာဝေင် မှတ်တမ်းမှတ်ရာများမရှိမှု နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိသောအစိုးရ၏အပ်ချုပ်မှုတို့ ကြောင့် MEDZ စီမံကိန်းသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးမှု အန္တရာယ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ကြံးတွေ့နှင့်မှုမြင်မားနှင့်သည်ကို သတိပေးဖော်ပြလို ပါသည်။ ထိုအပြင်တရတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကဗျာကို YTHIC၏ အကျိုးစီးပွားရုံးဆိုင်ရာပဋိပက္ခ များ နှင့်အတူတရတ်-မြန်မာနယ်စပ်ဒေသတစ်လျှောက်ရှိတရားမဝင်မောင်ခိုလုပ်ငန်းများ ကြောင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေး နှင့် ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနှင့်မှုအန္တရာယ်မှာလည်း အထူးအရေးကြံးပါသည်။ MEDZ စီမံကိန်းသည် စီမံကိန်းအတွက် ကျသင့်ငွေများကို အများပြည်သူသိရှိစေရန်ဖော်ပြထားသော်လည်း စီမံကိန်း၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမရှိလာ မည့်အကျိုးအမြတ်များနှင့်စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းအလားအလာများအပေါ်နှုန်းထား မှုများမှာမရှိသောကြောင့်ကျင့်ပြည်နယ်အစိုးရနှင့်ဒေသခံများအတွက်ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးမှုအန္တရာယ်များကြံးတွေ့ရှုံးနှင့်မှုမြင်မားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရှိင်းစီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေ (Myanmar's Vacant, Fallow and Virgin Land Management Law - VFV Law) သည် ဌာနေလူမှု အသိင်းအဝိုင်း၏ မြေယာများကို သိမ်းယူမှုများအပေါ်လုံးလောက်သောကာကွယ်မှု များကို မပေးနိုင်သောကြောင့် ဥပဒေရေးရာ / စည်းမျဉ်းများနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးမှုအန္တရာယ်များ သည်အထူးအရေးပြုရမည့် ကိစ္စရပ်ဖြစ်ပါသည်။ နိဂုံးချုပ် အနေဖြင့် MEDZ PPP သည် ငှါး၏ တည်နေရာမှာ ဒေသကွင်းပဋိပက္ခများဖြစ်ပွားရာ ဒေသအတွင်းရှိသောကြောင့် နိုင်ငံရေးအရ ဆုံးရှုံးမှုအန္တရာယ်များကြံးတွေ့ရှုံးနိုင်ပါသည်။

MEDZစီမံကိန်းမှ ကြံးတွေ့နှင့်သော ဆုံးရှုံးမှုအန္တရာယ်များကို လျော့ချုပ်အတွက် သန္တစ္စမ်းရည်ဖြင့်တင်ရေးအဖွဲ့မှုနေ၍ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရမှ CMEC နှင့် ရပ်ဝန်းနှင့် ပိုးလမ်းမ (BRI) မဟာစီမံကိန်းများနှင့် ပတ်သတ်သော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များကို ပွင့်လင်းမြင်သာခြင်းရှိမှ အားကောင်းရေးအတွက် အလေးထား ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည် ဟု အကြံပြုလိုပါသည်။ အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိကပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ပိုမိုပွင့်လင်း မြင်သာမှုရှိစေရေးကို ရှေးရှု၍ အစိုးရမှ ချမှတ်ထားသော စီမံကိန်းဘဏ် ၏မှုဘောင် များသည် လုံလောက်မှုမရှိသေးပါ။ အစိုးရမှနေ၍ ဌာနေလူမှုအဖွဲ့အစည်းကို ကာကွယ် ရန်နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအားကောင်းလာရေးအတွက် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေများ နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပိုမိုခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုအပ်ပါသည်။

အခန်း(၁)။ နိဒါန်း

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်များအနေဖြင့် သက်တမ်းကြာနေသော သို့မဟုတ် အစကတည်းကိုက ရေးဆွဲပြောန်းထားခြင်းမရှိ သော အခြေခံအဆောက်အအုံမျှဘောင်များကြောင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှောင့်နှေးမှုကို ကြံ့တွေ့ရလေ့ရှိပါသည်။ ထို့ဖြိုးဆဲနိုင်များထဲတွင် မြန်မာနိုင်သည်လည်း ခြင်းချက်မရှိပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါနိုင်များသည် နိုင်ငံခြားရှင်းနှီးမြှုပ်နှံများကို အခြေခံအဆောက်အအုံစီမံကိန်းများတည်ဆောက်ရန် အတွက် ရှာဖွေလေ့လာကြသည့်အပြင် အဆိုပါစီမံကိန်းများပြီးဆုံးပါက အကျိုးအမြတ်များပြန်လည်ရရှိနိုင်မည့် မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် စွန်စားမှုအချို့ယူလိုသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများလည်း ရှိပါသည်။

လက်ရှိ အိမ်ရှင်နိုင်များအနေဖြင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများအတွက် နိုင်ငံခြားရှင်းနှီးမြှုပ်နှံများအပေါ် လေ့လာသုံးသပ်လေ့ရှိသော အသုံးများသည့် ယနှစ်ရားမှာ အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုပုံစံ (Public-Private Partnership – PPP) ဖြစ်ပါသည်။ PPP စီမံကိန်းများသည် အိမ်ရှင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသည့် နိုင်ငံများနှင့် အတူ ကြံ့တွေ့ရမည့် ဆုံးရုံးမှု အန္တရာယ်များနှင့် အကျိုးအမြတ်များကို နှစ်ဦးနှစ်ဖတ် အတူတူရင်ဆိုင်အလုပ်လုပ်ရမည့် နှစ်ရှည်စာချုပ်စီမံကိန်းများဖြစ်ပါသည်။ သို့ပေမယ့်လည်း စီမံကိန်းစာချုပ် ရေးဆွဲခြင်းသည် သက်ဆိုင်ရာ ဖဟုသုတများစွာလိုအပ်ပြီး အစိုးရနှင့်အရာရှိများအကြား သဘောထားကွာဟန်မှု အကင်းဆုံးဖြစ်နေဖို့ လိုအပ်ပါသည်။ အိမ်ရှင်နိုင်ငံအစိုးရအနေဖြင့် စီမံကိန်းမှုပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများနှင့် အခြားကိစ္စရပ်အထွေထွေများကို ကြံ့ကြင်ခန့်မှန်းသုံးသပ်ထားပြီး ညီးနှင့်ဆောက်ရွက်နိုင်မှုပြုလုပ်နိုင်သည့် အရည်အချင်းများလိုအပ်သည့်အပြင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏ ကျဆင်းသွားပါက အိမ်ရှင်နိုင်ငံအခွန်ထမ်းပြည်သူများအနေဖြင့် ရရှုည်ကုန်ကျစရိတ်များကိုကျခံပေးဆောင်ရလိမ့်မည်။ အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိကပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုစီမံကိန်းများ မအောင်မြင်လျှင် အိမ်ရှင်နိုင်ငံအနေဖြင့် ဂုဏ်သိက္ခာ ကျဆင်းနိုင်သဖြင့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရှိက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှာလည်း ကျဆင်းသွားမည်ဖြစ်သည်။

အများပြည်သူဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုစီမံကိန်းများ နှင့် အစိုးရ - ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာရေး ဒုတိယအကြိမ် အစီရင်ခံစာ တွင် သိန့်စွဲများရည်မြှင့်တင်မှုအဖွဲ့မှ မြစ်ကြီးနား စီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ စီမံကိန်း (Myitkyina Economic Development Zone -MEDZ) ၏ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုများအပေါ် လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ထားပါသည်။ MEDZ PPP စီမံကိန်း၏ အတော်ပိုင်းကာလ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အကဲဖြတ်ခြင်းအားဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင်ပိုမိုအဆင်ပြေတိုးတက်စေမည့် စွန့်စားရမည့်ကိစ္စတစ်ခုပြုကို သိနိုင်မှာဖြစ် ပါသည်။ စီမံကိန်းကိုစာချုပ်ချုပ်ဆိုပြီး အကောင်ထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရ အနေဖြင့်ရော ပုဂ္ဂလိက အနေဖြင့်ပါ မျှဝေတာဝန်ယူရမည့် ဆုံးရှုံးနစ်နာမူ အန္တရာယ် အချို့ရှုံးပါသည်။ PPP စီမံကိန်းများလုပ်ဆောင်ရာတွင် ကြံးတွေ့ရနိုင်သည့် အဆိုပါ ဆုံးရှုံး နိုင်မည့် အန္တရာယ်များကို အောက်ပါအတိုင်း အခန်းကဏ္ဍများ ခွဲခြားထားပါသည်-

၁။ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ဆောက်လုပ်ရေး

၂။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေးနှင့်ထိန်းသိမ်းရေး

၃။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်စီးပွားရေး

၄။ ဥပဒေရေးရာ / စည်းမျဉ်းများနှင့်သဘဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့်

၅။ နိုင်ငံရေး တို့ဖြစ်ပါသည်။

အခန်း (၂) တွင် MEDZ PPP စီမံကိန်း ၏ နားလည်မှုစာချွန်းလွှာ (MOU) နှင့် စာချုပ် ပါအချက်အလက်များ အကြောင်းအပါအဝင် ဆုံးရှုံးနိုင်မည့် အန္တရာယ် ၁ မှ ၄ အထိ ကို လည်း ဆွေးနွေးတင်ရေးသားတင်ပြသွားပါမည်။ နိုင်ငံရေး နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆုံးရှုံးနိုင် သော အန္တရာယ်များသည် ရှုပ်ထွေးသည့်အလောက် ဤအစီရင်ခံစာ ၏ အခန်း (၃) တွင် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာအခက်အခဲများအကြောင်း မဆွေးနွေးမီ ကချင်ပြည့်နယ် ဒေသတွင်းရှိ တရာတရာင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အကြောင်းကို နိုင်ငံရေးနှင့်ဆက်နှုယ်သော စီးပွားရေးရှုံးထောင့် မှုနေရုံ ဆွေးနွေးတင်ပြ သွားပါမည်။ အခန်း (၄) တွင်မှု စီမံကိန်း၏ ဆောင်ရွက်မှုများ သည် ပွင့်လင်းမြင်သာမူ ရှိ မရှိ အပြင် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ၂၀၁၈ ခုနှစ် တွင် ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးပါဝင်သော သဘောတရားနှင့် စည်းကမ်းချက်များ နှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိ မရှိကို လေ့လာဆန်းစစ်သွားမည့် ဖြစ်ပါသည်။ အခန်း (၅) တင် နိုင်းချုပ် အနေဖြင့် အကြံပြုထောက်ခံချက်များကို ရေးသားဖော်ပြသွားမည့် ဖြစ်ပါသည်။

ဤအစီရင်ခံစာသည် MEDZ စီမံကိန်းအပေါ်လေ့လာခြုံသုံးသပ်ထားမည်ဖြစ်ပြီး
MEDZ ကဲ့သို့ အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိကူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးစီမံကိန်း ၏ ကြံးတွေ့ခိုင်ရမည့်
အန္တရာယ်များကိုဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ဆောက်လုပ်ရေး၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေးနှင့်ထိန်းသိမ်း
ရေး၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်စီးပွားရေး၊ ဥပဒေရေးရာ / စည်းမျဉ်းများနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်
နှင့် နိုင်ငံရေး အစရိုသဖြင့် အခန်းကဏ္ဍ ၅၃ ခဲ့ ၍၍ လေ့လာဆန်းစစ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်
။ ဆန်းစစ်တွေ့ရှိမှုများအပေါ် ခြုံသုံးသပ်မှုအရ MEDZ စီမံကိန်းသည် ဆုံးရုံးနိုင်မှု
အန္တရာယ်နှင့်ရင်ဆိုင်ရဖို့ အခြေအနေမြင်းမားနေပါသည်။

အခန်း(J)။ MEDZ စီမံကိန်း၏ နောက်ခံအခြေအနေ

ကချင်ပြည်နယ် ၏ မြို့တော်ဖြစ်သော မြစ်ကြီးနားမြို့၊ အနီးရှိ မြေဧရိယာ ၂၀၀၀ ဟက်တာ လောက်ကို အသုံးပြုမည့် MEDZ PPP စီမံကိန်းသည် တရုတ်-မြန်မာ စီးပွားရေးစွဲ၏ (CMEC) ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအဖြစ် ယူဆနိုင်ပြီး တရုတ်-မြန်မာ ဆက်ဆံရေး ကို သက်ရောက်နိုင်သော အဆိုပါ စီမံကိန်း၏ ကြိုးမားသော ပမာဏ နှင့် စီးပွားရေးအကျိုးအမြတ်အလားအလာများမှာ နှစ်နှင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သတိထားရမည့် အချက်များဖြစ်သည်။ အဆိုပါ MEDZ စီမံကိန်းသည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ ယူနှစ် ထိန်ချုံး ဟန်ရန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကုမ္ပဏီ (Yunnan Tengchong Heng Yong Investment Company - YTHIC) နှင့် ကချင်ပြည်နယ်ပိုင်လုပ်ငန်းများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သည့် အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိုက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး စီမံကိန်းများဖြစ်ပါသည်။ သို့စွာ ရည်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့မှ သိရှိခွင့်ရသော MEDZ စီမံကိန်း၏ နားလည်မှု စာချွန်လွှာအရ ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရ၏ ကချင်အစိုးရပိုင်လုပ်ငန်းမှုနောက် MEDZ ကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းပေးထားခဲ့ပြီး YTHIC မှုနောက် joint venture special purpose vehicle ကို MEDZ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် ဖွဲ့စည်းပေးမည်ဖြစ်သည်။ ကချင်ပြည်နယ် အစိုးရအနေဖြင့် ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်ရန်ရှုယ်ယာအတွက် မြေယာ ပိုင်ဆိုင်မှုကို ဖလှယ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ YTHIC မှုနောက်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှတဆင့် ရှယ်ယာများကိုလည်း လုပ်ခြင်း စိတ်ချုပ်ရှိအောင်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ သို့စွာ ရည်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့မှုနောက် ရရှိထားသော သက်တမ်းကျော်လွန်သွားပြီဖြစ်သည့် နားလည်မှုစာချွန်လွှာမှ စာချုပ်ပါ အချက်အလက်များ နှင့် အားအား သတင်းအချက်အလက်များအပေါ်အခြား၍ MEDZ စီမံကိန်းမှ ရင်ဆိုင်ကြံးတွေ့နိုင်သည့် ဆုံးရှုံးနှစ်နားမှုများကို လေ့လာဆန်းစစ်မည် ဖြစ်ပါသည်။¹

1. According to Myanmar law, the MOU has already expired.

MEDZ ၏ စီမံကိန်းအရွယ်ပမာဏသည် အလွန်ကြီးမားသည်။ ဂျပန်လုပ်ငန်းများနှင့် ဆောက်ရွက်လေ့ရှိသော စီမံကိန်းများထက် ၅ ဆ လောက် အရွယ်အစားကြီးမားသည်။ စီမံကိန်း ရော်ယာ ၂၀၀၀ ဟက်တာ (၄,၇၀၀ ဧက) သည် ရန်ကုန် သီလဝါ အထူးစီးပွားရေး ဌုံ (Thilawa Special Economic Zone – SEZ) စီမံကိန်း၏ အကျယ်အဝန်း ၄၀၀ ဟက်တာ လောက်ကို သေးငယ် မူးမှိန်သွားစေသည်။ သီလဝါ SEZ စီမံကိန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအပါအဝင် အခြားသောလုပ်ငန်းများနှင့် ဂျပန်ကုမ္ပဏီများ အကြား ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်သော စီမံကိန်းဖြစ်သည်။²

MEDZ စီမံကိန်းသည် ရန်ကုန်မြို့အနီးရှိ ကိုရိုးယား-မြန်မာ စက်မှုဇုန် စီမံကိန်းနှင့် နှိုင်းယုံုံလျှင် လွန်စွာကြီးမားသည်။ အဆိုပါ ကိုရိုးယား-မြန်မာ စက်မှုဇုန် စီမံကိန်းမှာ တောင်ကိုရိုးယားအစိုးရပိုင် မြန်မာနိုင်ငံမြို့မြို့တွင် တောင်ကိုရိုးယားအစိုးရရ၏ ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးတို့ အကြားရှိဖက်စပ်လုပ်ဆောင်မည် စီမံကိန်းဖြစ်သည်။ မြော်ယာ ၂၄၂ ဟက်တာ (၆၀၀ ဧကဝန်းကျင်) နေရာယူထားပြီး အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်း ၁၁၀ ကုန်ကျမ္မား ၅ နှစ်တာ စီမံကိန်းဖြစ်သည်။³

2. Hakuto Asano, "Choosing the Japanese Way: Thilawa Special Economic Zone in Myanmar", LAD Case Study accessed 9 December 2019, <https://cddrlfsi.stanford.edu/publication/choosing-japanese-way-thilawa-special-economic-zone-myanmar>

3. Thiha Ko Ko, "Prospects Look Bright for South Korean-Backed Industrial Complex Near Yangon", Myanmar Times, 24 September 2019, <https://www.mmtimes.com/news/prospects-look-bright-south-korean-backed-industrial-complex-near-yangon.html>

4. See "Overview of Dawei SEZ," <http://www.daweisez.gov.mm/node/261>. The initial phase of the Dawei SEZ is up to 30 square kilometers, equivalent to 3,000 hectares. (1 hectare = 10,000 square meters.)

5. Ei Ei Toe Lwin, "Dawei SEZ sparks concern amid promises," Myanmar Times, 3 December 2012, <http://www.mmtimes.com/national-news/3450-dawei-sez-sparks-concern-amid-promises.html>

လုပ်ဆောင်ခဲ့ဖူးသည် စီမံကိန်းများ၏ အတွေ့အကြားရ MEDZ စီမံကိန်း၏ ကြီးမားသော မြော်ယာအကျယ်အဝန်းသည် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်အောင်မြင် စွာပြီးမြောက်ရန်အတွက်အဟန့်အတားတစ်ခုဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ထားဝယ် SEZ PPP သည် လျှင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်သည့် အီတာလီလျှိုင်းဖွံ့ဖြိုးမှုကုမ္ပဏီ (Italian Thai Development –ITD) ၏ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈-၁၀ ဘီလီယံ ကုန်ကျခိုင်မည့် ၃၀၀၀ ဟက်တာ အမြော်ယာ အကျယ်အဝန်းအတွက် ရှေ့ဆက်လုပ်ဆောင်ရန် မထောင့်ပံ့နိုင် တော့သောကြောင့် အဟန့်အတားအခက်အခဲများရင်ဆိုင်ကြံးတွေ့ခဲ့ရသည်။⁴ ဈေးနွေး မှုများစွာ ပြုလုပ်လို့ အပြီးမှာတော့ စာချုပ်ကို ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး နှစ်ဝါရီလ ၉၊ ၂၀၂၀ မှာ ပြင်ဆင်ချက်ကို ထားဝယ်စီးပွားရေးစီမံဆောင်ရွက်မှုကော်မတီမှနေ၍ သတင်းကို ကြော်လုပ်ပြန်လိမ့်မည်။⁵

၁။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေး ဆိုင်ရာ ဆုံးရုံးနစ်နာနိုင်မှု အန္တရာယ်

MEDZ PPP စီမံကိန်းသည် ငါး၏ YTHIC ကုမ္ပဏီ၏ပွင့်လင်းမြင်သာမှုပိုင်းအားနည်း
သောကြောင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရုံးနစ်နာမှုအန္တရာယ်
များကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နိုင်ရချေများသည်။ ဒေသအတွင်းမှ ရရှိနိုင်သော YTHIC နှင့်

ဖြစ်စဉ်အစီရင်ခံစာများ၊ ငွေစာရင်းရှင်းတန်း
များ၊ စီမံကိန်းအတွက် ငွေကြေးသုံးစွဲပုံ နှင့်
ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသောစီမံကိန်းများ၏မှတ်တမ်း
စသည်တို့ကို ရှာဖွေလေ့လာသည့်အခါ
မတွေ့ရှိရသောကြောင့် YTHC သည် MEDZ
PPP စီမံကိန်း၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့်
ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာအခြေအနေများ
အတွက်များစွာ အန္တရာယ်ရှိပေသည်။

ပတ်သက်သည့်သတင်းအချက်အလက်မှာလည်း MEDZ စီမံကိန်း၏ နားလည်မှုစားချွန်လွှာ
ပင်ဖြစ်သည်။ The Irrawaddy သတင်းမီဒီယာမှ သိရှိချက်အရ YTHIC သည် Yunnan
Baoshan Hengyi အဖွဲ့နှင့် ထိန်ချုံး နယ်စပ်စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဇုန် တို့မှ
ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းသိရသည်။ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံစာများ၊ ငွေစာရင်းရှင်းတန်းများ၊ စီမံကိန်း
အတွက် ငွေကြေးသုံးစွဲပုံ နှင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးသောစီမံကိန်းများ၏မှတ်တမ်း စသည်တို့

ကို ရှာဖွေလေ့လာသည့်အခါမတွေ့ရှိရသောကြောင့် YTHIC သည် MEDZ PPP စီမံကိန်း၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့်ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာအခြေအနေများအတွက်များစွာ အန္တရာယ်ရှိပေသည်။

ယုံကြည်စိတ်ချရသောနောက်ခံအတွေ့အကြောင်းကုမ္ပဏီ၏ပုံရိပ်သည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနှစ်နာနိုင်မှုအန္တရာယ်ကို တိုက်ရှိက လျော့ပါးစေနိုင်ခြင်းမရှိဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အများပြည့်သူကို ရှင်းလင်းတင်ပြထားသည့် သတင်းအချက်အလက်များ တည်ရှိမှုသည် ပုဂ္ဂလိကမိတ်ဖက်ကုမ္ပဏီများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ပြင်ပမှ လေ့လာသုံးသပ် သူများမှ အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရန်အတွက် အထောက်အကြပ်ပြုပါသည်။ YTHIC ကုမ္ပဏီ၏ ပုံရိပ်နှင့် မတူဘဲ မူဆယ်-မန္တလေး ရထားလမ်း နှင့် ကျောက်ဖြူဌားလမ်းများရေးဇုန်တို့၏ ကုမ္ပဏီ China Railway Eryuan Engineering Group – CREEG နှင့် CITIC အဖွဲ့တို့တွင်မှ ခိုင်လုံသောကုမ္ပဏီပုံရိပ်နှင့်ကုမ္ပဏီနောက်ခံသတင်းတို့ ရှိကြသည်။

CREEG နှင့် CITIC တို့အဲဖွံ့ဖြိုးလုံးသည် စတော့အိတ်ချိန်း၏ အရေးပါသောစာရင်းတွင် ပါဝင်နေခဲ့ပြီး တစ်ကဣ္ခာလုံးမှာရှိတဲ့ ထိပ်တန်းကုမ္ပဏီစာရင်း ၅၀၀ ထဲတွင်ပါဝင်နေ ပါသည်။ အဆိုပါ ကုမ္ပဏီနှစ်ခုစလုံး၏ ကုမ္ပဏီ၏ သတင်းပုံရိပ်အချက်အလက်များ ကို ရှုန်ဟိုင်းနှင့် ဟောင်ကောင်တို့၏ စတော့အိတ်ချိန်း ကွန်ရက်စာမျက်နှာများတွင် အလွယ်တကူရှာဖွေတွေ့ရှုနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါ CREEG နှင့် CITIC ကုမ္ပဏီတို့၏ ယုံကြည်စိတ်ချရမှုသည် YTHIC လို သက်သေများမပြနိုင်သည့် ကုမ္ပဏီထက် ဆုံးရှုံးနှစ်နာမှု အန္တရာယ်များကို လျော့ခွင့်ရရှိပါသည်။

၂။ လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေးနှင့်ထိန်းသိမ်းရေး ဆိုင်ရာ ဆုံးရုံးနစ်နှင့်မှုအန္တရာယ်

MEDZ PPP စီမံကိန်းသည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ ဆန္ဒ၊ အကျိုးစီးပွားပဋိပက္ခ၊ နှင့် တရာတ် မြန်မာနယ်စပ်ရှိတရားမဝင်လုပ်ငန်းများ ရှိနေနိုင်မှုများကြောင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များနှင့် ကြံးတွေ့နိုင်သည်။ MEDZ စီမံကိန်း၏နားလည်မှု စာချွန်လွှာအရ ကချင်ပြည်နယ်ပိုင် ကုမ္ပဏီနှင့် YTHIC တို့သည် MEDZ စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဖက်စပ်အဖွဲ့အဖြစ်ဖွံ့စည်းလိမ့်မည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ သို့ပေ မယ့် ကချင်ပြည်နယ်ပိုင်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် မြစ်ကြီးနား စီးပွားစွဲမြို့တိုးတက်မှု၏၏ ကော်မတီ(Myitkyina Economic Development Zone Committee - MEDZC) ၏ ကော်ပိုရိတ်အုပ်ချုပ်မှုဖွံ့စည်းမှုပုံစံအကြောင်းမှာ အနည်းငယ်မျှသာ သိရှိရသည်။

MEDZC⁶ အနေဖြင့် MEDZ စီမံကိန်းကို YTHICနှင့်အတူစီမံကိန်း၏ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အခြေအနေ အချက်အလက် များလေ့လာခြင်းနှင့် မာစတာပလန် ရေးဆွဲတည်ဆောက် ရာတွင်အရေးကြီးသော အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင် နေမည်ဖြစ်သည့်အလောက် အကျင့် ပျက်ခြေးမှုနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအလွှာသုံးစားလုပ်မှုတို့ရန်မှုကာကွယ်ရန် MEDZC ၏ ကော်ပိုရိတ်အုပ်ချုပ်မှုဖွံ့စည်းပုံမှာ ရေးဆွဲဖော်ပြထားသင့်ပါသည်။ အဆိုပါ အကြောင်းအရာမှာ သတိပြုရန်အလွန်အရေးကြီးရခြင်းကတော့ MEDZ စီမံကိန်းသည် မြန်မာနှင့် တရာတ်အကြားရှိသော သဘောတူစာချုပ်များကို အသုံးပြုနိုင်မည့် အစိုးရ ချင်းနှစ်ဦးသဘောတူစာချုပ် ချုပ်ဆိုထားခြင်း မဟုတ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။⁷

နားလည်မှုစာချွန်လွှာပါ အပိုဒ်ခွဲတစ်ခုအရ စီမံကိန်းသာဏ္ဍာစီမံရေး အသုံးအနှစ်းများသည် YTHIC သည် ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ဆောက်ရွက်ရေး သို့မဟုတ် ချိတ်ဆက်နေသည့်ထောက်ပံ့ ရေးကွင်းဆက်ကို ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့် ပြုထားသည်မှာ သတိထားရမည့် အချက်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ နားလည်မှုစာချွန်လွှာသည် YTHIC အနေဖြင့် တတိယမြောက်စီးပွားရေး မိတ်ဖက်အဖြစ်သတ်မှတ်၍ ရရှိနိုင်သော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို မိတ်ခေါ်ရမည့် ကိစ္စတွင် တာဝန်အပြည့်အဝရှိနေသည်။ သို့သော်ကြား YTHIC မှာ ဖက်စပ်ကုမ္ပဏီ

6. Contrast this structure with the Thilawa SEZ PPP, where Myanmar's experienced Deputy Minister of Planning and Finance leads a management committee to negotiate with the Japanese partner, and to manage the Myanmar Japan Thilawa Development Company Limited (MJTD).

7. While the Chinese and Myanmar Commerce Ministries signed an MOU to develop border economic cooperation zones in May 2017, that MOU is not relevant to the MEDZ, which is not a bilateral government-to-government project.
See: Project data sheet, 49310-002: Yunnan Lincang Border Economic Cooperation Zone Development Project, Asian Development Bank, accessed 9 December 2019, <https://www.adb.org/projects/49310-002/main#project-pds>.

ဖြစ်နေသော်လည်း အဆိုပါကိစ္စရပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ကုန်ကျစရိတ်များကို MEDZ ဖက်စပ်ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် YTHIC သို့ပေးနေရမည်ဖြစ်သည်။ အကျိုးစီးပွားပဋိပက္ခများကို ရှောင်ရှားရန်အတွက် ဖက်စပ်လုပ်ဆောင်မည်အဖွဲ့ အစည်း တစ်ခုလုံးအနေဖြင့် အဆိုပါ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ပိတ်ခေါ်ရန်အတွက် ကျသင့်စရိတ်ကို ပေးချေရန်အတွက် တာဝန်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် တရုတ်လုပ်သားများ၊ ဆောက်လုပ်ရေး စက်ပစ္စည်းများ၊ စက် ယန်ရားများနှင့် စက်ကိရိယာ များ တင်သွင်းခြင်းကို အထူးကရပြု၍ တိတိကျကျ သေသေချာချာစီမံဆောင်ရွက်ချက်များ ပြင်ဆင်ထားသင့် ပါသည်။ ထို့အပြင် သဘောတူချုပ်ဆိုသော စာချုပ်တွင် လည်း MEDZ စီမံကိန်းတွင်တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် တရုတ် လုပ်သားများ မည်မျှခေါ်ဆောင်မည်ဆိုသည့် အရေအတွက် ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားသင့်ပါသည်။

စီမံကိန်းဆောက်လုပ်ရေးအတွက် ခန့်ထား သော တရုတ်လုပ်သားများဝင်ရောက်လာ မှုမှ တဆင့် တရားမဝင်ကုန်စည်များရောင်းဝယ်မှုကိုပိုမိုဆိုရှားလာစေနိုင်ပါသည်။ ကချင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ တရုတ်-မြန်မာနယ်စပ်သည် တရားမဝင်သစ်ခိုးထုတ်မှုများ၊ တရားမဝင်ကျောက်များရတနာရောင်းဝယ်ရေးများ၊ တရားမဝင်တရုတ်ကုန်စည်တင်သွင်းခြင်းများကို ဆောင်ရွက်နေခြင်းများကို ကြားသိနေရသည်။ MEDZ စီမံကိန်းကာလ မှာနှစ် ၅၀ မွှု ကြာမြင့်မည့် အလောက် ထိုသို့သော တရားမဝင်ကုန်စည်များသည် အခွန်လွှတ်ဆောက်လုပ်ရေး ကိရိယာနှင့်စက်ပစ္စည်းများ နှင့်အတူ မသိလိုက်ပါပဲ ရော၍ ပါဝင်ရောက်လာ နိုင်လိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် တရုတ်လုပ်သားများ၊ ဆောက်လုပ်ရေး စက်ပစ္စည်းများ၊ စက်ယတ္တရားများနှင့် စက်ကိရိယာများ တင်သွင်းခြင်းကို အထူးကရပြု၍

တိတိကျကျသေသေချာချာစီမံအောင်ရွှေက်များ ပြင်ဆင်ထားသင့်ပါသည်။ ထိုအပြင် သဘောတူချုပ်ဆိုသော စာချုပ်တွင်လည်း MEDZ စီမံကိန်းတွင်တာဝန်ထမ်းအောင်ရန် တရာတ်လုပ်သားများ မည်မျှခေါ်အောင်မည်ဆိုသည့် အရေအတွက်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြထားသင့်ပါသည်။

ဖက်စပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့မဖွဲ့စည်းခင်တွင် ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် MEDZ စီမံကိန်း အနေဖြင့် ခိုင်မာသော ကော်ပိုရိတ်အုပ်ချုပ်မှုပုံစံ ရှိထားပြီးဖြစ်နေဖို့လိုအပ်ပါသည်။ ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် ကိုယ်ကိုယ်တိုင်လည်း MEDZ PPP စီမံကိန်းကို ကောင်းစွာ စီမံခန့်ခွဲအောင်ရွှေက်နိုင်ဖို့ လုပောက်သောအရည်အချင်းများပြည့်ဝစေဖို့လည်းလိုအပ်ပါသည်။

၃။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်စီးပွားရေးဆိုင်ရာဆုံးရုံးနိုင်မှု အန္တရာယ်

MEDZ PPP စီမံကိန်း သည်ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရကို ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရုံးနိုင်မှု အန္တရာယ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ကြံးတွေ့နှင့်ရစေပါသည်။ MEDZ ရဲ့နားလည်မှု စာချွန်လွှာတွင် စီမံကိန်းတစ်ခုလုံး၏ စုစုပေါင်းကုန်ကျစရိတ်ကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ ငါဝဝ မီလီယံခန့်ကုန်ကျမည်ဟု သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသောလည်း PPP ဆိုင်ရာ ငွေကြေး စီမံသုံးစွဲမှုပုံစံနှင့်အမြတ်ခွန်ဆုံးထားများ နှင့် ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို မတွေ့ရှုရပါ။ MEDZ PPP စီမံကိန်းအနေဖြင့် အများကြီးမြတ်နိုင်သလို ငြေးမှုများကို ပြန်မဆပ်နိုင်သောဖြစ်များကိုလည်းကြံးတွေ့လာရနိုင်သည်။

အစိုးရဆိုင်ရာနှင့် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် PPP စာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုကြရာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမရရှိနိုင်သော အမြတ်များကို အပြုသဘောသာဖြစ်လိမ့်မည်ဟုမေးဗျားလင့် ၅၅ ဖက်စပ်လုပ်ကိုင်ကြောင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ရေရှည်တည်တဲ့ပြီးအလားအလာ ရှိသောစီမံကိန်း၏ စီမံကိန်းငွေကြေးဖွဲ့စည်းပုံနှင့်အမြတ်ခွန်ဆုံးထားများသည် တပါးတည်းပါဝင်တွက်ချက်ထားမည်ဟုခန့်မှန်းထားကြသည်။ အမြတ်ခွန်ဆုံးထားများအား အသေးစိတ်တွက်ချက်မှုများမရရှိခြင်းကြောင့် စီမံကိန်းတွင်ပါဝင်သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ အလော့အတွက်ကြီးမားသော ကစားပွဲကဲ့သို့ဖြစ်နေသည်။

MEDZ စီမံကိန်း၏ ငွေကြေးဆုံးရုံးနှစ်နာနိုင်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အထူးသတိပြုနေသင့် သည့်အကြောင်းမှာ အကယ်၍များနှစ်နာမှုများရှိခဲ့လျှင် ကချင်ပြည်နယ်အနေဖြင့် ငမြေ ရေ့ယာများစွာကို အချိန်ကြာမြင်စွာ အကျိုးအမြတ်မရရှိဘဲ ဆုံးရုံးနေမည်ဖြစ်သည်။

MEDZ စီမံကိန်းကို MEDZC နှင့် YTHIC တို့မှ အထူးဖွဲ့စည်းထားသောစီမံကိန်းကုမ္ပဏီ (Special purpose vehicle – SPV) တနည်းအားဖြင့် ဖတ်စပ်ကုမ္ပဏီ ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်⁸ ဆုံးရုံးနှစ်နာမှုနှင့် ရင်ဆိုင်ကြံးတွေ့နှင့်သည့် အကြောင်းအရင်းမှာ ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရသည် SPV တွင် ရှယ်ယာထည့်ဝင်

8. The Kachin state government and MEDZC may have to guarantee any loans the SPV takes on during the project, further increasing financial risks if the rates of return are not known.

”

MEDZ ရဲ့နားလည်မှုစာချိန်လွှာတွင် စီမံကိန်းတစ်ခုလုံး ၏ စုစုပေါင်းကုန်ကျစရိတ်ကို အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၀၀ မီလီယံခွဲ ကုန်ကျမည်ဟု သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသော်လည်း PPP ဆိုင်ရာ ငွေကြေးစီမံသုံးစွဲမှုပုံစံနှင့်အမြတ်ခွန်ဆုံးထားများ နှင့် ပတ်သက်သော အချက်အလက်များကို မတွေ့ရှိရပါ။ MEDZ PPP စီမံကိန်းအနေဖြင့် အများကြီးမြတ်နှင့် သလိုကြေးမှုများကိုပြန်မဆပ်နိုင်သောအဖြစ်များကိုလည်း ကြံ့ကြွေ့လာရနိုင်သည်။

“

သည့် အနေဖြင့်မြေယာများကို ဖလှယ်ပေးရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အမြတ်ခွန်ဆုံးထားများနှင့် စီမံကိန်းအမြတ်ငွေများကို တိတိကျကျ ကြိုတင်ခန့်မှန်းတွက်ချက်ထားခြင်း မရှိတဲ့အခါ ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရ နှင့်တကွ MEDZC သည် ဆုံးရှုံးနှစ်နာမူအန္တရာယ်များရင်ဆိုင်ရသည့် အခါ ယူရမည့် တာဝန်မှာကြီးမားပေလိမ့်မည်။ ဤကိစ္စမှာဆိုလျှင် ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရသည် သဘောတူထားသည့် မြေယာဖလှယ်အသုံးပြုမည့် ကာလမှာ ပိုမိုကြောရည်သွားမည်ဖြစ်ပြီး ထိုမြေယာကို ကိုယ်တိုင်ကိုင်တွယ်အသုံးချုရာမှ ရရှိနိုင်မည့် အကျိုးအမြတ်များလျော့နည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ တရာတ်မူဝါဒဆိုင်ရာ ဘဏ်များအား အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁.၆ ဘီလီကျော် အကြေးတင်နေသည့် တရာတ်-မြန်မာ ရေရှးပိုက်လိုင်း စီမံကိန်းနှင့် မြန်မာရေနှင့်သဘာဝ ဓါတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းစီမံကိန်း မှ တဆင့်ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့်သင်ခန်းစာယူသင့်ပါသည်¹⁰။

တရာတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့်တရာတ်ကန်ထရိက်တာများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အကျိုးစီးပွားကိုကြည့်ပြီးတရာတ်စီမံကိန်းများ၏ကုန်ကျစရိတ်များကို သေချာမှုတ်တမ်းတင်ထားခြင်း မရှိသောကြောင့် ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရမှ တာဝန်ရှိသူများ

¹⁰. Chan Mya Thwe, "MOGE Owes More Than US\$1.6B Even as Domestic Demand Rises", 26 September 2019, Myanmar Times.

<https://www.mmtimes.com/news/moge-owes-more-us16b-even-domestic-demand-rises.html>

အနေဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနစ်နာနိုင်မှုအန္တရာယ်များကို သတိထားသင့်ပါသည်။¹⁰

ဥပမာအနေဖြင့် ကျောက်ဖြူ။ရေနှင်းဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း၏ တံခါးပိတ်ဆွေးနွေး တင်ပြချက်များအရ စုစုပေါင်းစီမံကိန်းကျ စရိတ်သည် ဤဒေသရှိအားလုံးသာ ရေနှင်းဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းများ ၅၂ ပျမ်းမျှစုစုပေါင်းကုန်ကျစရိတ်ထက် သုံးလေးငါးဆ ပိုမို များပြားနေသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။¹¹ ထို့ကြောင့် လွှတ်လပ်ပြီးမြှို့ခို့မှုကင်းသာ တတိယ အဖွဲ့အစည်းမှ MEDZ စီမံကိန်း၏ အရည်အသွေးနှင့် ကုန်ကျစရိတ်များကို စစ်ကမ်းကောက်ယူသင့်ပါသည်။

10. U Myint, "Myanmar: Going from Pause to Fast Forward with China's Belt and Road Initiative," UMFCCI Centennial Magazine, 30 July 2019, <https://www.today-myanmar.com/myanmar-going-pause-fast-forward-chinas-belt-road-initiative-bri>

11. Average cost for constructing one container terminal in the region is US \$130 million.

၄။ ဥပဒေရေးရာ / စည်းမျဉ်းများနှင့်သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနစ်နာနိုင်မှု အန္တရာယ်

MEDZ စီမံကိန်းကိုဖော်ဆောင်ရွက် ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် ဖက်စပ်လုပ်ငန်းတွင် ရူယ်ယာအနေဖြင့် စလုယ်ပေးအပ်ထားသော မြေယာများကို ပြန်လည် ရယူနိုင်ရန်လိုအပ်သည်။ လက်ရှိအခြေအနေအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေပိုင်ရှင်များနှင့် နေထိုင်သူများအတွက် လုပောက်သော ဥပဒေရေးရာကာကွယ်မှုများ မရှိသောကြောင့် ဥပဒေရေးရာ ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနစ်နာနိုင်မှုအန္တရာယ်များနှင့် ကြံ့တွေ့ရနိုင်ပါသည်။ ၂၀၁၂မှာ ရေးဆွဲထားခဲ့ပြီး ၂၀၁၈ မှာ ပြန်လည်ပြုပြင်ရေးဆွဲထားသော မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရှိင်းစီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေ (Myanmar's Vacant, Fallow and Virgin Land Management Law –VFV law) သည် အထူးသဖြင့် ဌာနမြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့်ချိုး ဖောက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ အငြင်းပွားဖွယ်ရာများစွာရှိသည်။ နယ်သာလန်အခြေစိုက် think-tank Transnational Institute (TNI) မှ နေ၍ မူရင်း ဌာနလူအဖွဲ့အစည်းမှာ တော့ VFV ဥပဒေအရ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် နေထိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့်တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းများ မရှိသည့်အကြောင်းကို ထောက်ပြေဖော်ပြထားသည်။¹² TNI မှ ထပ်ပြီးထောက်ပြထားသည်များမှာ မူရင်း ဌာနလူအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် မြေယာမှတ်ပုံတင်ခြင်း၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်ပတ်သက်၍ အသိပညာအားနည်းပြီး မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်းဥပဒေကြမ်းမှာလည်း United Nations မှထုတ်ပြန်ထားသည့် ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏အခွင့်အရေး အစရှိသော နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိကြောင်းတို့ဖြစ်သည်။ ထို့အပ်ငါး၍ VFV ဥပဒေပြင်ဆင်မှုသည် ဌာနတိုင်းရင်းသားတို့၏ ဘိုးဘွားပိုင်မြေများပေါ်တွင်မျိုးရှိးစဉ်ဆက် နေထိုင်ခဲ့ကြသောမြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ကို အသိအမှတ်မပြုသောကြောင့် ဌာနတိုင်းရင်းသားတို့အခွင့်အရေးများကို ထိခိုက်မှုရှိစေသည်။

12. 'A Declaration of War On Us': The 2018 VFV Law Amendment & Its Impact On Ethnic Nationalities", 13 December 2018, Transnational Institute, <https://www.tni.org/en/article/a-declaration-of-war-on-us>

MEDZ ဒီမံကိန်း၏ မြေယာဝယ်ယူမှုအတွက် ဥပဒေရေးရာဆိုင်ရာ ဆုံးရုံးနှစ်နာရီးနှင့် အန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်၍ ထပ်မံဖြည့်စွက်ဖော်ပြလိုသည်မှာ တရာတရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၏ ဒီမံကိန်းများအတွက်မြေယာလဲလှယ်ရေး သို့မဟုတ် ဝယ်ယူခြင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ မကောင်းသောဂုဏ်သတင်းများနှင့်ပတ်သက်သည်။ TNI မှုတင်ပြထားသည်မှာ မြေယာပိုင်ရှင်များကို တရာတရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်းအတွက် လျှပ်ကြေးပြန်ပေးရာတွင် ပြဿနာများ ရှိနေသည်။¹³ ထိုအပြင် မြေပိုင်ရှင်များကို လျှပ်ကြေးပေးရာမှာ အကြောင်းအကျိုးမကိုက်ညီမှုများရှိသောကြောင့် မြေပိုင်ရှင်များ အနေဖြင့် မသေချာမရေရှာမှုများနှင့် စိတ်ဖိစီးမှုကိုခံစားနေရသည်။

MEDZ ဒီမံကိန်း အတွက် မြေယာဝယ်ယူမှုဆိုင်ရာ ဥပဒေရေးအရဆုံးရုံးနှစ်နာရီးနှင့် အန္တရာယ်များမှာ လူမှုရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အခေတ် အခဲများနှင့်လည်းသက်ဆိုင်နေပါသည်။ MEDZ ဒီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်သက်ရောက်မှု ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်သုံးသတ်ချက်များ ကောက်ယူမှုများပြီးစီး အောင်လုပ်ဆောင်ရန် ကျွန်ုပ်ရှိနေသေးသည့် အလျောက် ကြုံအစီအရင်ခံစာမှာ ထိုသို့သော ဆုံးရုံးနှစ်နာရီးကိုဝေဖန်ဖော်ပြရန်အခွင့်မသာသေးပါ။ အခန်း၃ဘွင်းတော့ မြေယာဝယ်ယူခြင်းကိစ္စရပ်များ ဆက်စပ်သော ဒီမံကိန်း၏ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရုံးနှစ်နာရီးမှုအန္တရာယ်များကုလော်ပြုမည်ဖြစ်ပြီး ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များ ထောင်နှင့် ချီရှိနေသည့် မြေယာကို အသုံးချုပြုရာမှ လက်ရှိလူမျိုးရေးပဋိပက္ခကို မည့်မျှအကျိုး သက်ရောက်နိုင်သည်ကိုပါ ရေးသားဆွေးနွေးသွားပါမည်။

အခန်း၃။ ကချင်ပြည်နယ် ၏ နိုင်ငံရေးဘောဂွဲ နှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာဆုံးရှုံး နစ်နာနိုင်မှုအန္တရာယ်များ

ကချင်ပြည်နယ်တွင် ဖော်ဆောင်မည့် MEDZ စီမံကိန်းမှ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာဆုံးရှုံးနှစ်နာ နိုင်မှုအန္တရာယ်များကို ရင်ဆိုင်ကြံးတွေ့နိုင်သည့် အခြေအနေမှာ တရာတရာင်းနှီးမြှုပ်နှံမှာ တရားမဝင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် လူမျိုးရေးပဋိပက္ခများ၏ အပျက်သဘောဆောင် သော်အမြင်များမှာပိုမိုဆုံးရှားပေါ်သည်။ နိုင်ငံရေးနှင့် သက်ဆိုင်သောအချက်အလက် များသည် အခြားသော ဆုံးရှုံးနှစ်နာနိုင်မှုအန္တရာယ်များ ကြံးတွေ့နိုင်ခြေကို ပိုမိုကြိုးလေး စေပြီး အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိကပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအောင်မြင်ပြီးစီးမှုအတွက် နောက်ထပ် အဟန့်အတားများပေါ်ပေါက်လာပေါ်သည်။

တရာတရာင်းပွားရေးလုပ်ငန်းများမှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အထူးသဖြင့်ကချင်ပြည်နယ်တွင် များစွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလာကြသည်။ သို့ပေမယ့်လည်း ကချင်ဒေသအပါအဝင် မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ ပြည်သူများသည် တရာတရာင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအပေါ်ထားရှုံးသော မကောင်းအမြင်များသည် MEDZ စီမံကိန်းဖော်ဆောင်ရအတွက် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ကချင်ပြည်နယ် အတွင်း ဆောက်လုပ်မည့် အငြင်းပွားမှုများနှင့်မြစ်ဆုံးဆည်း စီမံကိန်းသည်ပင် တရာတရာင်ငံ ရှိ ယူနစ်ပြည်သည် ငှါးလျှပ်စစ်ထဲတဲ့လုပ်မှုမှ အများဆုံး အကျိုးရရှိမည်ဆုံးသော သတင်း ကြောင့် ၂၀၁၁ သမ္မတဟောင်း ဦးသိန်းစိန် အစိုးရလက်ထက် တွင် ရပ်နားခံထားရပါသည်။ တရာတရာင်းရ အနေဖြင့် မြန်မာအစိုးရနှင့် ပြည်သူလူထု အပေါ်တွင် မြစ်ဆုံးစီမံကိန်းကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန်ပြင်းထန်သောဖိအားများပေးခြင်းသည်¹⁴ ယေဘုယျအားဖြင့် တရာတရာင်းရ အနေဖြင့် ဂုဏ်သိက္ခာကို ယုတေသနများပေါ်ပေါက်လာပေါ်သည်။¹⁵

14. Cardinal Charles Bo, Archbishop of Yangon, has requested that both Myanmar and Chinese leaders scrap the Myitsone Dam in response to the Chinese government's intense pressure on the Myanmar government and civil society for the resumption of the project. See Nan Lwin, "Cardinal Charles Bo Asks Myanmar, Chinese Leaders to Scrap Myitsone Dam", The Irrawaddy, 18 April 2019, <https://www.irrawaddy.com/news/burma/cardinal-charles-bo-asks-myanmar-chinese-leaders-scrapping-myitsone-dam.html>.

15. Professor David Dapice of Harvard University's Ash Center has written a paper titled "Hydropower in Myanmar: Moving Electricity Contracts from Colonial to Commercial," in which he explains the one-sidedness of the hydropower projects in Myanmar, including Myitsone Dam, and the need to address this problem when signing concession contracts with Chinese investors. His paper reflects the sentiment of the Kachin people and the general public of Myanmar. See: David Dapice, "Hydropower in Myanmar: Moving Electricity Contracts from Colonial to Commercial", Harvard University Ash Center for Democratic Governance and Innovation, December 2015, <https://ash.harvard.edu/links/hydropower-myanmar-moving-electricity-contracts-colonial-commercial>. Also, veteran journalist Aung Zaw notes that resumption of the Myitsone Dam project could be "political suicide" for the ruling government.

ကချင်ပြည်နယ်တွင် ဖော်ဆောင်မည့် MEDZ
 စီမံကိန်းမှ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာဆုံးရုံးနှစ်နာရီးမှ
 အန္တရာယ်များကို ရင်ဆိုင်ကြံ့တွေ့နိုင်သည်
 အခြေအနေမှာ တရာ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ တရား
 မဝင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် လူမျိုးရေး
 ပဋိပက္ခများ၏ အပျော်သဘောဆောင်သော
 အမြင်များမှာ ပိုမိုဆိုးရှားစေပါသည်။

ကချင်ပြည်နယ်နှင့်တရာ်နိုင်ငံယူနှစ်ပြည်နယ်တို့၏ နယ်နိမိတ်သည် တရားမဝင်ကုန် သွယ်ရေးနှင့် မှာ်စီးလုပ်ငန်းများနှင့် ပြည့်နှက်နေသည်။ အချို့သောနိုင်ငံသားများကို ထိခိုက်စေနိုင်သည် အကျိုးစီးပွားလုပ်ငန်း များနှင့် ဆက်စပ်နေသော လူမျိုးရေးပဋိပက္ခ များအတွက် ဖော်ဆောင်နေသည့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးသဘောတူ စာချုပ်နှင့်အတူ “အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအရင်းရှင်စွန်” သည် ကချင်ပြည်နယ်တွင်ကြီးပွား တိုးတက် နေသည်။¹⁶ ထို “အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအရင်းရှင်စွန်”မှ အကျိုးအမြတ်ရရှိနေသူများ သည် နယ်စပ်နှစ်ဖက်ရှိစစ်တပ်မှ အဖွဲ့ဝင် များ၊ လက်နက်ကိုင် ခေါင်းဆောင်များနှင့်စီးပွားသမားများပါဝင်နိုင်သည်။ အဆိုပါ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအရင်းရှင်များ သည် တရာ်ပြည်နယ် အထူးသဖြင့် ယူနှစ်ပြည်နယ်၏ အာဏာပိုင်များ နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ နှင့် ရင်းနှီးသောဆက်ဆံရေးများရှိနိုင်သည်။ ကချင်ပြည်နယ်သည် သဘာဝသယံဇာတ နှင့် ကျောက်စိမ်းအများအပြား ထွက်ရှိသည့် အလျောက် တရားမဝင် သစ်ခုတ်ခြင်း၊ ကျောက်မိမ်းခွဲခြင်း နှင့် မှာ်စီးဆေးဝါးလုပ်ငန်းများ များပြားစွာရှိနေသည်။¹⁷ အဆိုပါ တရားမဝင်ဆောင်ရွက်မှုများသည် MEDZ စီမံကိန်း၏ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရုံးနှစ်နာရီးမှ အန္တရာယ်နှင့် ကြံ့တွေ့နိုင်ရမှုကို ပိုမိုမြင့်မားစေသည်။

16. See Francis Wade, "Ceasefire Capitalism," Foreign Policy, 29 November 2013, <https://foreignpolicy.com/2013/11/29/ceasefire-capitalism/>

17. Global Witness estimates that the actual value of jade production could amount to half of Myanmar's annual GDP, or US \$30 billion. See Global Witness, "Jade: Myanmar's 'Big State Secret'", October 2015, <https://www.globalwitness.org/en/campaigns/oil-gas-and-mining/myanmarjade>

ကချင်လွှတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်(KIA)နှင့်တက္က အြားသောအဖွဲ့အစည်းများပါဝင် သည့် ကချင်ပြည်နယ် အတွင်းရှိ လူမျိုးရေးပဋိပက္ခများတိုက်ပွဲများကြောင့် ပြည်သူ ၁၀၀,၀၀၀ ကျော်လောက်သည် ပြည်တွင်းရွှေ့ပြောင်း ဒုက္ခသည်များ ဖြစ်လာရသည်¹⁸ အဆိုပါ ရွှေ့ပြောင်း ဒုက္ခသည်များ ဦးစာပိုင်ဆိုင်ထားသည့် မြေများသည် တရုတ်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းဖြစ်သည့် ငြက်ပေါ်စုံများလာရောက်စိုက်ပျိုးကြပြီး အဆိုပါ ငြက်ပေါ် စိုက်ခင်းမှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများကို ခံစားကြရသည်။ ရွှေ့ပြောင်း ဒုက္ခသည်များအနေဖြင့် မြေယာများကိုဆုံးရှုံးပြီး ဒုက္ခသည်စခန်းများတွင် မြှုပ်နည်းလိုင်ရသည်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်ရေးများ၊ မှောင်ခိုးဆေးရောင်းဝယ်ရေး၊ လူမျိုးရေးပဋိပက္ခနှင့် ဒုက္ခသည်များ အစရှိသော ကိစ္စရပ်များသည် ကချင်ပြည်နယ်အတွင်းတည်ပြိုမှုကို လျော့ကျစေပြီး တရုတ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ဂဏ်သတင်းကိုလည်း မေးမြန်စေပါသည်။ မြန်မာလူမျိုးများအနေဖြင့် တရုတ်၏အကျိုးစီးပွားသည် ကချင်ပြည်နယ်မှ သဘာဝသယံဇာတများကို အမြတ်ထုတ်နေသည်ဟုမြှင့်ကြသည်။ စီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ရာမှာ နိုင်ငံရေးအာရုံးရှုံးနစ်နာမူအန္တရာယ်များကိုလျော့ချုပ်ရန် အတွက် ဦးဆောင်သူများ အနေဖြင့် စီမံကိန်း၏အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ပွင့်လင်းမြင်သာမူရှိစေပြီး အြားသော သက်ဆိုင်သူများ ၏လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု များ အပေါ်အကြိုပြုချက်များကို ရယူသင့်ပါသည်။ MEDZ ဦးဆောင်သူများနှင့်အတူ မြန်မာအစိုးရအနေဖြင့်လည်း စီမံကိန်းဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ကချင်ပြည်နယ်ရှိတိုင်းရင်းသားများအကျိုးများစေရန် ရှေးရှုပြီး ရေးဆွဲဖော်ဆောင်သင့်ပါသည်။

18. Chan Thar, "Aid Workers Warned Against Helping Refugees in KIA Areas", Myanmar Times, 18 June 2018, <https://www.mmtimes.com/news/aid-workers-warned-against-helping-refugees-kia-areas.html>

အခန်းငါး။ MEDZ စီမံကိန်း ၏ ပွဲလင်းမြင်သာမှု

တိက်တွန်းချက်များ

NLD အစိုးရအနေဖြင့် PPPစီမံကိန်းများနှင့်ပတ်သက်သောသတင်းအချက်အလက်များကို စီမံကိန်းဘဏ် အင်တာနက်ကွန်ရက်မှတဆင့် ပြည်သူလူထုသိရှိစေရန် ဖော်ပြသွားမည်ဆိုသည့်အကြောင်းကိုကတိပေးထား ပါသည်။¹⁹ တရာတ်မြန်မာစီးပွားစဉ် (CMEC) နှင့် ရပ်ဝန်းနှင့်ပိုးလမ်းမ (BRI) စီမံကိန်းများကို တရာတ်ရင်းနှီးမြှုပ်ပူးမှု များတိုးတက်လာခြင်းကြောင့် PPPအခြေခံအဆောက်အအုံစီမံကိန်းများသည် ပိုမိုပွဲလင်းမြင်သာမှု ရှိရန် လိုအပ်လာပေသည်။ ထင်ရှားသော စီးပွားရေးပညာရှင်၊ သမွာတော်စီးပွားရေးအကြံပေးအရာရှိ ဟောင်း ဦးမြှင့် ၏ "Myanmar: Going from Pause to Fast Forward with China's Belt and Road Initiative" စာတမ်းတွင် အစိုးရ၏ ရပ်ဝန်းနှင့် ပိုးလမ်းမ စီမံကိန်း (BRI)ဆောင်ရွက်မှုများကို ပိုမိုပွဲလင်းမြင်သာမှု ရှိစေရေးအတွက်တိုက်တွန်းထားပါသည်။²⁰

BRIနှင့်ပတ်သက်ဆက်နှယ်နေသော ကျွန်တော်တို့၏အင်းဆောင်များ၏
ပွဲလင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းနှင့် တာဝန်ခံမှ ကင်းမြှုခြင်းတို့သည် ကျွန်တော်တို့
အတွက်ကြီးမားသောပြဿနာတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ပိုမိုပွဲလင်းမြင်သာမှုရှိ
ခြင်းသည် ယုံကြည်မှပြန်လည်ရရှိရန်အတွက်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုကြောင့်
ကျွန်တော်အနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာအရာရှိများ နှင့် သာမန်ပြည်သူများအပြင်
ကျမ်းကျင်သူများနှင့် ပညာရှင်များကိုပါ စီမံကိန်းအကြောင်းအရာများကို အမြဲ
အသိပေးနေစေရန် အကြံပေးလိုပါသည်။ ထိုမှသာ သူတို့၏ အကြံ့ောက်များ
ရယူနိုင်ပြီး ထိုအအကြံ့ောက်များကို အကောင် အထည်ဖော်ရာတွင်ထည့်သွင်း
စဉ်းစားခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ တရာတ်တို့၏ BRI စီမံကိန်းများမှ
မြင်သာထင်သော အကျိုးကျုံးများကိုလည်း ခံစားပိုင်ခွင့်ရစေပါသည်။

19. Office of the President, Republic of the Union of Myanmar, "Project Bank Notification," Notification 2/2018, 30 Nov 2018.

https://www.amchammyanmar.com/asp/view_doc.asp?DocID=5377; see also: Jo Daniels, Chadd Concepcion and Rowan Kendall, "Myanmar: The President Office Issues Project Bank Notification Aiming to Stimulate Public Private Partnerships (PPPs) in Line With National Development Objectives in Myanmar," Global Compliance News, Baker McKenzie, 18 Dec 2018,

<https://globalcompliancenews.com/myanmar-president-office-issues-project-bank-notification-public-private-partnerships-20181212/>. The Project Bank can be considered a clear and comprehensive regulatory framework for implementing PPPs in Myanmar. Guidance in the notification document 2/2018 supports such a framework. For example, sections 4 to 10 cover the establishment of the PPP center, PPP units with standards and processes to implement PPPs, address unsolicited PPP proposals, sources of funds for PPPs, environmental and social dimensions of PPPs, contractual requirements for PPPs, monitoring and supervision of PPPs, and transferring of state-owned economic enterprises (SEEs) to the private sector through equitization of PPP mechanisms.

20. U Myint, "Myanmar: Going from Pause to Fast Forward with China's Belt and Road Initiative," UMFCCI Centennial Magazine, 30 July 2019, <https://www.today-myanmar.com/myanmar-going-pause-fast-forward-chinas-belt-road-initiative-bri>

အစိုးရှုနှင့်ပူဂဲလိက ရင်နှီးမြေပိန့်သူနှစ်ဦးလုံးအနေဖြင့်စီမံကိန်း၏အသေးစိတ်အချက်အလက်များနှင့်ပတ်သက်၍ ပိုမိုပွင့်လင်းမှု ရှိဖို့လိုအပ်ပြီး စီမံကိန်းနှင့် ပါဝင်ဆက်နွယ်သူများအားလုံးနှင့် တိုင်ပင်၍ စီမံကိန်းကို အနောင့်အယူက် အဟန့်အတားဖြစ်စေမည့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနှစ်နာနိုင်မှုအန္တရာယ်များနှင့် ထိကဲသို့အခြားသောနှစ်နာနိုင်မှု အန္တရာယ်များကိုလျှော်ချင်ရန်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

MEDZ စီမံကိန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အတိုင်းအတာများနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိသလား။

NLD အစိုးရအနေဖြင့် PPP အတွက် သင့်လျော်ရာ ASEAN မူဘောင်များနှင့်ကိုက်ညီသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို သတိထားချုပ်တော်စဉ်မှာပဲ MEDZ စီမံကိန်းသည် တစ်နည်းနည်းဖြင့် စီမံကိန်းဘဏ် မူဘောင်များနှင့် NLD ၏ သတိထားဆောင်ရွက်မှုများအောက်မှ လွှတ်မြောက်နေပုံရသည်။

MEDZ စီမံကိန်းသည် J01၈ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ဗျွှုံးကြားချက်များ၏ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု စံချိန်စံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိပါ။ MEDZ စီမံကိန်း၏ MOU ပါအကြောင်းအရာ တစ်ခု ဖြစ်သော စီမံကိန်း၏စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များအားလုံးသည် ဆွေးနွေးညီးနှင့် နေချိန်အတွင်းတွင် လျှို့ဝှက်ထားရမည်ဟုဖော်ပြထားသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်သောအသေးစိတ်အချက်အလက်များနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ဆွေးနွေးညီးနှင့် နေစဉ်ကာလတစ်လျှောက် ပြည်သူ့သိအောင်ချုပြုရမည်ဖြစ်သောကြောင့် နားလည်မှုစာချွန်လွှာပါ ကိစ္စရပ်သည် ပြဿနာ တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ နားလည်မှုစာချွန်လွှာအရဆိုလျှင် အစိုးရအနေဖြင့် ဆွေးနွေးညီးနှင့်ပြီး လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ရန် လက်မှတ်ထိုးသဘောတူညီမှု ပြုလုပ်လို့မပြီးခင်အထိ စီမံကိန်းဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်များကို ပြည်သူ့သိအောင်ထုတ်ဖော်ပြောကြားခွင့်မရှိဟုဖော်ပြထားသည်။ ထိုအပြင် အဆိုပါ နားလည်မှုစာချွန်လွှာသည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အမြတ်ခန့်မှန်းချေများကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားခြင်းကို တားမြစ်ထားသည်။

အကြပ်ချက်များ

အစိုးရ၏ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့်ပတ်သတ်သောကတိကဝ်တဲ့များနှင့်အညီ စီမံကိန်းဘဏ်နှင့် PPP ASEAN မူဘောင်များ၊ ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် အခြားသောPPP နှင့် သက်ဆိုင်သော မြန်မာအစိုးရဌာနများသည် MEDZ စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍သတင်းအချက်အလက်များကို တက်နိုင်သလောက် ထုတ်ဖော်ရှင်းလင်းတင်ပြသင့် ပါသည်။ MEDZ PPP စီမံကိန်းများကို ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအားကောင်းစေခြင်းဖြင့် စီမံကိန်းနှင့် ပါဝင်ဆက်နွယ်သူ များနှင့် လျှော့အခြေခံအစွဲအစဉ်းများနှင့် အတူ စီမံကိန်းပိုမိုအောင်မြင်အောင်ဆောင်နိုင်လိမ့်မည်။

နိဂုံးချုပ်

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် အခြေခံအဆောင်အခုံများနှင့်PPP စီမံကိန်းများအတွက် တရှတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများမှ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အန္တရာယ်များကိုသိရှိထားပါသည်။ CMEC စီမံကိန်းများမှုလည်း အခြားသောတရှတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှ အလားတူပြသနာများနှင့် ကြံးတွေ့နေရပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထိုပြသနာများမှာ- (၁)မေယာသိမ်းဆည်းခြင်း၊ (၂) အိမ်ရှင်နိုင်ငံအတွက်ငွေအရင်းအနှီးများမြင့်တက်လာခြင်း၊ စီးပွားဖြစ်ရှင်သနုပ်စွမ်းမရှိခြင်းနှင့်ကြေးမြှုတောင်ချောက်များ၊ (၃) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အကျိုးအမြတ်များပြီး ဆုံးရှုံးမှုကိုလျော့ပါးစေသော စာချုပ်ပါစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ (၄) မေးခွန်းထဲတ်စရာဖြစ်သည့် တောက်ပံ့ပေးသော ကုမ္ပဏီ၏ စွမ်းရည်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာအတွေ့အကြုံများ၊ (၅) စီမံကိန်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် စီမံကိန်းဆိုင်ရာဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများတို့ ဖြစ်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ပြသနာများသည် တရှတ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှသာ ကြံးတွေ့နိုင်ရသည်မဟုတ်ဘဲ အခြားသော PPP စီမံကိန်းများမှုလည်း ကြံးတွေ့ရနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှုနောက် ပွုင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံလိုအားကောင်းစေရေးကို ရေးဆွဲခဲ့ အောက်ဖော်ပြပါသည်။ PPP စီမံကိန်းများ၏ ယဉ်ကျဉ်းမားထားသူမှုအားကောင်းလာစေရေးဆောင်ရွက်ချက်၏ ကောင်းမွန်သောခြေလှမ်းဖြစ်သည့်အလျောက် အခြားသော ဥပဒေများကိုလည်း ပြန်လည်ပြင်ဆင်သင့်နေပါသည်။ ဥပမာအနေဖြင့် ၂၀၁၈ VFV ဥပဒေအနေဖြင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသာတို့၏အကျိုးစီးပွားကိုကာကွယ်ဖို့အတွက် ပြုပြင်ရေးဆွဲရန်လိုင်းရေးမှုပို့ဆောင်ရွက်နာရို့ ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည်လည်းပဲ စည်းမျဉ်းများကို အကောင်အထည်ဖော်လိုက်နာရေးနှင့် ပွုင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရေးမှုဘောင်များလိုက်နာရို့ အတွက်ပါ အင်တိုက်အားတိုက် ကြံးစားသင့်ပါသည်။

MEDZ စီမံကိန်း၏ MOU ကိုလေ့လာရခြင်းဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များ ကို ရှင်းလင်းတင်ပြဖို့ရန် လိုအပ်သည်ဟုမြင်ပါသည်။ ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှစ်ရပ်လုံးအနေဖြင့် MEDZ စီမံကိန်းပါအချက်အလက်များ၊ ငွေကြေးသုံးစွဲမှုပုံစံအစရှိသဖြင့် ထည့်သွင်းဖော်ပြရှင်လင်းသင့်ပြီး Board-based ဆွေးနွေးညီးစွဲမှုးစွဲမှုများကိုပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ ပြည်သူ့များနှင့် လူမှုအခြေပြု၊ အဖွဲ့အစည်းများကို စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်းအားဖြင့် စီမံကိန်းမှ ရင်ဆိုင်ကြိုတွေ့နိုင်မည့် အန္တရာယ်များကို ခန့်မှန်းအကဲဖြတ်ရာတွင်အထောက်အကူပြု၊ ပေါ်လိမ့်မည်။ စွန့်စားပြီးအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၏ကုန်ကျစရိတ် သည် ရရှိနိုင်မည့် အကျိုးအမြတ်ထက် ပိုမိုများပြားနေပါက စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ဖို့ကိစ္စကိုပြန်လည်သုံးသပ် သင့် နေပြီဖြစ်ပါသည်။ အကျိုးအမြတ်များစွာရရှိခဲ့လျှင်လည်း ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရ အနေဖြင့် ဤစီမံကိန်းကြောင့် ဆုံးရှုံးနှစ်နာမှုခံစားရသူများကိုသင့်တင့်သော လျှော်ကြေး ပေးသင့်ပါသည်။

MEDZ PPP စီမံကိန်း၏ MOU နှင့် လျှို့ဝှက်သော ဆွေးနွေးညီးစွဲမှုးစွဲမှုများရှိသည့် အလျောက်ကြုံစီမံကိန်းသည်အန္တရာယ်များပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ တရာတရားနှင့် မြှုပ်မှုများ၏ သတင်းမှာ ကောင်းသောကော်ကော်ခြင်းမရှိပေါ်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အနေဖြင့် MEDZ စီမံကိန်းသည် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေသော ကချင်ပြည်နယ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏မြောက်ဘက်ဒေသအား ပိုမိုဆိုးရွားစေနိုင်သည့် အလားအလာရှိသော ကြောင့် ဤ စာတမ်းတွင်ဖော်ပြထားသော ဆုံးရှုံးနှစ်နာနိုင်မှုအန္တရာယ်များနှင့်ပတ်သက်၍ အထူးစိုးရှိမ် သင့်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ

အန္တရာယ်များစာရင်း

ဇယား

ဆုံးရုံးနိုင်မှုအန္တရာယ်အမျိုး အစားများ	ပြဿနာအရင်းအမြစ်
ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရုံးနှစ်နာနိုင်မှုအန္တရာယ်	YTHIC ၏ စာရင်းမှတ်တမ်းများသည် တိကျပြတ်သားမှုမရှိ၊ ခိုင်လုံသော အထောက်အထားများမရှိခြင်း၊ အများ ပြည်သူနှစ်ပတ်လည်အစီရင်ခံစာမရှိ ခြင်း၊ စီမံကိန်းငွေကြေးဖွံ့စည်းပုံမရှိ ခြင်း။
လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေးနှင့်ထိန်းသိမ်း ရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရုံးနှစ်နာနိုင်မှုအန္တရာယ်	အကျိုးစီးပွားပဋိပက္ခု နိုင်ငံခြားရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင်ရန်အတွက် YTHICသည် ငြင်း၏ လုပ်ငန်းအတွက် လျှော်ကြေးပေးလိမ့်မည်။ တရာ် လုပ်သား၊ စက်ကိုရိယာ၊ စက် ယန္တယားများ နှင့်ဆောက်လုပ်ရေး စက်ပစ္စည်းများ တင်သွင်းခြင်းနှင့် အတူ နှယ်စပ်ဒေသတွင် မောင်ခါလုပ်ငန်းများ ပုံနှိပ်လာသည်။

<p>ငွေကြားနှင့်စီးပွားဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနစ်နှင့်မှုအန္တရာယ်</p>	<p>စီမံကိန်းတစ်ခုလုံး၏ စုစုပေါင်း ကုန်ကျစရိတ်ကို အများပြည်သူ သိနိုင်သော်လည်း ပြန်လည်ရရှိနိုင် သော အကျိုးအမြတ်များ၊ တတိယ အဖွဲ့အစည်း၏ အရည်အသွေးနှင့် ကုန်ကျစရိတ်အပေါ်သုံးသပ်မှုတို့ မသိရခြင်း</p>
<p>ဥပဒေရေးရာ / စည်းမျဉ်းများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနစ်နှင့်မှုအန္တရာယ်</p>	<p>VFV ဥပဒေ ၅၁ ဌာနနှင့်ရင်းသား များ၏ အကျိုးစီးပွားကာကွယ်နိုင်သည့် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းအရ ရပိုင်ခွင့်များ မပေးထားခြင်း</p> <p>တရာတရားနှီးမြှုပ်နှံမှုအပေါ်မကောင်း မြင်မှုများပြီး လယ်ယာမြေသိမ်းဆည်း ချင်း၏ တရားခံအဖြစ်မြင်နေခြင်း</p> <p>လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လေ့လာစမ်းစစ်မှုများကို ဖြစ်နိုင်ခြေ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် master plan ရေးဆွဲနေချိန်တွင် ပြုလုပ်ရန်</p>

နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနစ်နာနိုင်မှု
အန္တရာယ်

ကချင်ဒေသရှိပဋိပက္ခများ
သစ်ခိုးထုတ်ခြင်း၊ ကျောက်တူး
ဖော်ခြင်း၊ တရားမဝင်မူးယစ်ဆေး
ရောင်းဝယ်ရေး။ အစရှိသည့် ယူနစ်
အာဏာပိုင်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း
များနှင့် ဆက်စပ်နေသည့် တရားမဝင်
လုပ်ငန်းများ

Sandhi Governance Institute

Address:

No.186, Room No.602/ 6th Floor, Ward (1 Nawarat Center,
Mahabandoola Road and, 52nd St, Yangon 11171)

Telephone: 09 730 74219

Website: www.sandhimyanmar.org